KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian: Bizancjum i świat islamu (klasa 1 liceum)

Grupa A

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **D**

3. (1 pkt) **C**

4. (1 pkt) **C**

5. (2 pkt) **(1) Koran; (2) Civilis** — po 1 pkt za lukę

6. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Filioque, jurysdykcja papieża, różnice liturgiczne. Podział na katolicyzm i prawosławie.
Punktacja: Przyczyny(1)+konsekwencje(1).

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Upadek Konstantynopola w 1453 r. był wynikiem wieloletniego osłabienia Cesarstwa Bizantyjskiego, ograniczonego już wtedy niemal wyłącznie do stolicy, oraz rosnącej potęgi militarnej Turków osmańskich, dysponujących nowoczesną artylerią oblężniczą. Po dwumiesięcznym oblężeniu sułtan Mehmed II Zdobywca zdobył miasto 29 maja 1453 r., co oznaczało definitywny koniec Cesarstwa Bizantyjskiego. Konstantynopol stał się stolicą Imperium Osmańskiego, świątynię Hagia Sophia zamieniono w meczet, a ucieczka greckich uczonych na Zachód przyczyniła się do rozwoju renesansu w Europie.
Punktacja: Przyczyny — osłabienie Bizancjum, przewaga militarna Turków osmańskich, artyleria Mehmeda II (1 pkt) + przebieg — oblężenie i zdobycie miasta przez sułtana Mehmeda II (1 pkt) + skutki — koniec Cesarstwa Bizantyjskiego, przekształcenie Hagii Sofii w meczet, migracja uczonych greckich na Zachód (1 pkt). Maks. 3 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **D**

2. (1 pkt) **D**

3. (1 pkt) **C**

4. (1 pkt) **D, E**

5. (2 pkt) **(1) Koran; (2) szahada** — po 1 pkt za lukę

6. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Szahada, salat, zakat, saum, hadżdż. Hadżdż: pielgrzymka do Mekki.
Punktacja: 3 filary(1)+wyjaśnienie(1).

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Ekspansja islamu wynikała z: religijnej motywacji (idea dżihadu, jedność ummy pod przywództwem kalifów), skuteczności armii arabskiej oraz politycznego wyczerpania Bizancjum i Persji długoletnimi wojnami. W ciągu ok. 100 lat Arabowie podbili Bliski Wschód, Afrykę Północną i Hiszpanię.
Punktacja: 1 pkt za czynniki religijne (jedność ummy, idea dżihadu). 1 pkt za militarne (skuteczna kawaleria, szybkość). 1 pkt za słabość sąsiadów (wyczerpanie Bizancjum i Persji wojnami). 3 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 11 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	10–11 pkt
dobry (4)	9–9 pkt
dostateczny (3)	6–8 pkt
dopuszczający (2)	4–5 pkt
niedostateczny (1)	0–3 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/historia/bizancjum-i-swiat-islamu**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.